

MOTERŲ DIRVA

1962 m. rugpiūčio mėn.

August

No. 8

MĖNESINIS
LAIKRAŠTIS

A.L.R.K. Moterų Sąjungos
Organas

MOTERŲ DIRVA (Women's Field) official organ of the
American-Lithuanian R. C. Women's Alliance dedicated to
Our Lady of Perpetual Help

Editorial and Business Address: 205 Luelde St., So. Bend 14, Ind

TURINYS — CONTENTS

Centro Pirmininkės Žodis	3
"Moterų Dirvos" Archyvas	5
Moterų Sąjungos Stipendijų Laimėtojai	6
Diskusijos Dėl Mediciniškos Priežiūros Senesniems	7
In Memoriam	8
Kuopų ir Apskričių Veikla	10
Sergančios Narės	17
Kas Sąjungiečių Buvo Veikiama 1931 m.	18
Lithuania — Part 7 — <i>An Independent Nation's Achievements</i>	19
Teen Corner — <i>Dating</i>	21
Scholarship Award Winners Named .	21
Two Thousand Years of Mental Illness— Part 2 — <i>Antonia M. Wackell</i> . .	23

REDAKTORĖ - EDITOR:

Mrs. DALE MURRAY
205 Luelde St.
South Bend 14, Ind.

"Second class mail privileges authorized at Chicago, Ill."
Raštus, korespondencijas ir "Moterų Dirvos" visuose
reikaluose rašykite redaktorei.

Published monthly by the American-Lithuanian R. C.
Women's Alliance. Subscription yearly U. S. — \$2.50
Foreign — \$3.00. Single copy — 25 cents.

MOTERŲ SĄJUNGOS

DIREKTORĖS

1962 — 1963 M.

CONNECTICUT

Mrs. Charlotte Serwo
1064 Boulevard
W. Hartford 7, Conn

ILLINOIS

Mrs. Mary Srupsa
6733 S. Campbell Ave.
Chicago 29, Ill.

MASS., MAINE ir N. H.

Miss Agnes Dreven
87 Kinsman St.
Lowell, Mass.

MICHIGAN

Mrs. Ann Valatka
15756 Lesure Ave
Detroit 27, Mich.

NEW YORK ir NEW JERSEY

Mrs. Adele Krutulis
706 Clinton St.
Linden, N. J.

OHIO

Mrs. Stephania Stasas
18112 Windward Ave.
Cleveland 19, Ohio

PENNSYLVANIA

Mrs. Julia Tamanauskas
218 Oak St.
Minersville, Pa.

SKUNDŲ KOMISIJA

Mrs. Albina Poska
6606 S. Washtenaw Ave.
Chicago 29, Ill.

Miss Sophia Bartkus
2535 W. 46th St.
Chicago 32, Ill.

Mrs. Antoinette Barvitz
7017 S. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

1962 M.

RUGPIŪTIS (AUGUST)

VOLUME 46 Nr. 8

CENTRO PIRMININKĖS ŽODIS

Mielos Sąjungietės!

Leiskite ir vėl su Jumis per mūsų žurnalą pasikalbėti mūsų organizacijos reikalais. Greitu laiku graži vasara, išvažiavimai ir pasilinksminimai pasibaigs. Prasidės rudo — gal tikėtų pavadinti "rimties" laiku — kartu ir vaikučių, jaunuolių — moksleivių grįžimas į mokyklas, gimnazijas, universitetus. Taipgi, po vasaros poilsio prasideda draugijų ir organizacijų veikla. Tuo atžvilgiu norisi su Jumis, mielos sąjungietės, pasikalbėti.

Mes, Centro Valdyba, įžengėme į septintąjį savo termino mėnesį. Pavestas pareigas tvarkyti organizacijos reikalus bandome atlikti tvarkingai ir sąžiningai. Pavestas komisijas sudaryti taipgi bandėm sutvarkyti — vienos pavyko, kitos ne. Kaip skaudu, kada narės atsisakinėja mūsų organizacijai pasitarnauti, bet laiko randa kitose vietose veikti. Nors visos komisijos kviečiamos veikti, kai kurios tik nešioja komisijos vardą. Norėčiau Centro Valdybos vardu kviesti visas kuopas suaktyvinti savo veiklą, svarbiausia sušaukti reguliariai kiekvieną mėnesį susirinkimus ir kviesti nares juose dalyvauti. Susirinkimus ruošti įdomius, su disku-

sijomis ir paskaitomis. Savo tarpe paruošti planus, kaip pagerinti mūsų organizaciją, jos veiklą ir padidinti narių skaičių. Ypatingą dėmesį kreipiu į tas kuopas, kurios neturi reikalaujamo skaičiaus narių Pašalpos, Pomirtinės ir Apdraudos skyriuose. Pirašykite naujų narių; sustiprinkite savo kuopą, kad būtumėt skaitomos legališka kuopa. Kuopa būtinai turi turėti dešimt narių viršminėtuose skyriuose. Pirašykite daugiau jaunų narių, įtraukite jas į komisijas bei valdybą. Leiskite joms veikti, priartkite ir joms padėkite, nes jose mūsų organizacijos ateitis.

— • —

Prieš šešis mėnesius buvo paskelbtas NAUJŲ NARIŲ VAJUS. Visos narės buvo kviečiamos prisidėti prie šio labai svarbaus darbo. Gaila, kad pasidarbavimas ir pasiaukojimas neatsiekė to, ko mes tikėjome, tik mažas skaičius kuopų bei asmenų aktyviai dalyvavo. Vienok, džiaugiamės rezultatais ir dėkingos esame visoms, kurios prisidėjo prie šio darbo. Skaitant "Moterų Dirvą", tenka pastebėti, kurios kuopos daugiausia pasidarbavo. Laimėta viena nauja kuopa — Kuopa Nr. 72 — Detroit, Michi-

gan, kurioje įstojo 18 Pomirtinės Apdraudos narės ir 34 Apšvietos narės. Gal po mano rašto dar kelios įsirašė. Kur kitos kuopos? Jeigu kiekviena kuopa tik po vieną narę įrašytų, skaičius pasidaugintų o jeigu kiekviena narė po vieną, tai liktų dideliu laimėjimu, dideliu sustiprinimu mūsų organizacijos.

Kiekviena fraternalinė — apdraudos organizacija turi nuolat prirašyti naujų narių, užpildyti tas eiles, kurios pasiliko tuščios dėl mirties. Todėl Centro Valdyba prašo savo narių talkos — jų prisidėjimo prie naujų narių įrašymo. Čia yra būtinas reikalas, kad užtikrintumėm mūsų organizacijos ateitį.

Moterų Sąjunga yra garbinga, kilni, vienintelė lietuviška katalikiška moterų bei mergaičių fraternalinė organizacija. Ją išlaikyti ilgesniam laikui turėtų būti mūsų visų noras. Savo darbais parodykime mūsų įvertinimą ir rūpestį jos išlaikymu.

Kiekviena turime giminių, draugų, pažįstamų, aiškinkime visoms apie Moterų Sąjungos tikslus — skyrius, Pašalpos, Pomirtinės, Apdraudos, Apšvietos, organizacijos nuopelnus, kuopų gražius patarnavimus narėms.

Moterų Sąjunga laukia iš savo kuopų valdybų ir narių gražaus pritarimo, pasiaukojimo. Reikalinga pasiryžimo. Ar sutiktumėt prisidėti aktyviai prie Moterų Sąjungos verbavimo NAUJŲ NARIŲ? Lauksime ir pasitikime jūsų paramos.

* * *

DĖMESIO! 1959 metų seimas nutarė ir 1961 metų seimas vėl pa-

tvirtino, kad visos Moterų Sąjungos kuopos pirmą spalio mėnesio sekmadienį "in corpore" išklaustų šventų Mišių ir priimtų šventą Komunią, atiduodant didesnę garbę mūsų Globėjai, mūsų Dangiškai Motinai Marijai. Kviečiame visas kuopas šį nutarimą įgyvendinti.

* * *

Laikas labai greitai bėga, liko tik vieneri metai iki Moterų Sąjungos seimo rugpiučio mėn. (August) 1963. Prašome visų kuopų rimtai apie tai pagalvoti. Kiekviena legališka kuopa turėtų pasiųsti bent vieną atstovę į Seimą, kuo daugiau, tuo geriau. Dabar jau laikas pagalvoti apie tai ir pradėti sukėlimą lėšų atstovių kelionei. Parodykite įvertinimą savo darbščioms veikėjams pasiunčiant jas į ateinantį Moterų Sąjungos Seimą.

Vieta bus pranešta vėliau.

Baigiu, siūsdama Jums visoms nuoširdžiausius linkėjimus

*Elzbieta Paurazienė,
Centro pirmininkė*

MOTERŲ SĄJUNGOS DIENA

spalių mėn. (Oct.) 7 d. 1962 m.

Tą dieną bendra eisena dalyvausime šv. Mišiose ir priimsime komunią. Susijungusios maldoje ir išreikšdamos pagarbą mūsų organizacijos Globėjai, pasimelskime už gyvas ir mirusias nares. Nepamirškime mūsų sesių kenčiančių Lietuvoje ir Sibire.

“MOTERŲ DIRVOS” ARCHYVAS

Prieš keletą metų pradėjau sunkių senų “Moterų Dirvos” laidų surankiojimą, kad būtų galima sudaryti komplektus ir tokiu būdu saugoti ir globoti mūsų organizacijos svarbią ir istorišką veiklą įrekorduotą spausdintojo rašalu būsimai gentkartai.

Kadangi redakcijoje nesirado nei vienos senesnės laidos, kreipiausi į nares prašydama aukų. Atsiliepiamas buvo padėsinantis! Daugiausiai aukavo Jadvyga Kuzmickienė (Čepulienė) 21-mos kp. (Chicago) ilgametė pirmininkė priduo da savo nuosavas kopijas nuo 1931 metų. Apolonija Kedienė 17-tos kp. (Hardford) ilgametė narė prisidėjo dar ankstybesnėm laidom — nuo 1925 m. Aukavo Pennsylvanijos direktorė Julė Tamanauskienė ir kitos.

Kiek daug valandų praleidau skaitydama šių laidų puslapius! Tikrai nuostabų kiek į juos sukrauta dvasinio turto bei gražių ir įdomų raštų. Ypatingai, mane stebino bendradarbių dauguma. Rods, moterei niekad nėra gana valandų dienoje atlikti reikalingus ir mėgiamus darbelius, bet sąjungietės pajėgė savo organą palaikyti rašydamos įvairiomis temomis.

Nors didelę dalį pasisekė apturėti vis dar kai kurių laidų trūksta. Jei randasi narių, kurios norėtų paaukoti šias kopijas organizacijai, *pirm siuntimo* praneškite Redaktorei. Tuomi bus geresnė kontrolė ir nesusidarys padvigubintų siuntinėjimų.

Reikalingos šios laidos:

1916 m. - 1917 m.

nuo spalio mėn. (Oct. 1916 m. iki gruodžio mėn. (Dec.) 1917 m.

1918 m. - 1923 m.

nuo kovo mėn. (March) 1918 m. iki liepos mėn. (July) 1918 m. nuo lapkr. mėn. (Nov.) 1918 m. iki gruodžio mėn. (Dec.) 1923 m.

1924 m.

visų metų laidos.

1925 m.

Sausio, (Jan.), vasario (Feb.), kovo (March.), gegužės (May), rugpiūčio (August), lapkričio (Nov.) ir gruodžio (Dec.).

1926 m.

Sausio (Jan.), balandžio (April), liepos (July), rugpiūčio (Aug.), rugsėjo (Sept.) ir spalio (Oct.).

1927 m.

Sausio (Jan.), vasario (Feb.), kovo (March), balandžio (April), birželio (June), liepos (July) ir rugpiūčio (Aug.).

1929 m.

Birželio (June).

1930 m.

Balandžio (April) ir gegužės (May).

1931 m.

Birž. (June), rugpiūčio (Aug.), spalio (Oct.) ir gruodžio (Dec.)

1932 m.

Sausio (Jan.), vasario (Feb.), rugpiūčio (Aug.), rugs. (Sep.), spalio (Oct.), lapkr. (Nov.) ir gruodžio (Dec.).

1933 m.

Sausio (Jan.), vasario (Feb.), kovo (March), balandžio (A- pril), gegužės (May), birželio (June) ir liepos (July).	1947 m. Rugpiūčio (Aug.)
1934 m.	1949 m. Liepos (July) ir lapkr. (Nov.)
Balandžio (April), liepos (Ju- ly) ir gruodžio (Dec.).	1951 m. Rugsėjo (Sept.)
1935 m.	1952 m. Gegužės (May) ir rugpiūčio (Aug.)
Vasario (Feb.) ir geguž. (May)	1953 m. Sausio (Jan.) ir spalio (Oct.)
1936 m.	1957 m. Balandžio (April)
Birželio (June).	Jūsų parama šiame svarbiame darbe bus širdingai įvertinama.
1939 m.	
Gruodžio (Dec.)	
1946 m.	
Balandžio (April).	Redaktorė

Moteryų Sąjungos stipendijų laimėtojai

Stipendijų komisijos narėms užbaigus sunkų ir svarbų aplikacijų peržiūrėjimą ir balsavimo darbą, paaiškėja, kad šių metų organizacijos stipendijas laimėjo MARY CONSTANCE PAULUKONIS, 32 Arthur St., Worcester, Mass. ir JOHN MOCKAITIS, 106 East 12th St., Georgetown, Ill. Platesnių informacijų suteiksime ateinantį mėnesį.

Komisijos narės išreiškė apgailestavimą, kad nebuvo galima visus apdovanoti, kadangi visi aplikantai buvo aukštai rekomenduoti ir tikrai užsipelnę pagalbos. Prašome jų nenusiminti, bet ir vėl pamėginti ateinančiais metais.

Širdingai dėkoju stipendijų komisijos narėms už jų sąžiningą darbuotę, kuri aiškiai pasirodė jų atsakymuose. Šių metų komisiją sudarė Marijona Jokubaitė (Kp. 33 — New Haven, Conn.), Lee Carberry (Kp. 5 — Worcester, Mass.), Barbora Činikienė (Kp. 2 — Cicero, Ill.), Donna Kamm (Kp. 49 — Chicago, Ill.) ir Dale Murray (Kp. 46 — Chicago, Ill.).

Dale Murray,
Stipendijų Kom. Pirm.

DISKUSIJOS DĖL MEDICINIŠKOS PRIEŽIŪROS SENESNIEMS

Šiuo metu vyksta plačios diskusijos apie pasiūlymus padėti senesniems žmonėms užsimokėti už būtiną medicinišką priežiūrą. Pagrindinis šių diskusijų klausimas yra, ar federalinė valdžia turėtų dalyvauti mūsų tautos dalies sveikatos reikaluose. Pagal tradiciją mediciniška priežiūra šiame krašte buvo paskirų individų reikalas.

Šios tradicijos fone reikia atsižvelgti į faktą, kad senesni žmonės (ypač virš 65 metų amžiaus, kurių yra apie 17 milijonų) yra ta grupė, kuri daugiau sirgs negu jaunesni žmonės. Senesniems žmonėms reikės mediciniškos priežiūros ir ji paprastai yra ilgesnė negu jaunesniems. Be to, asmenys virš 65 metų amžiaus nebegali tiek mokėti už medicinišką priežiūrą, o ligoninės ir gydymo išlaidos dažnai yra labai didelės.

Prezidentas Kennedy ir jo Administracija stipriai palaiko specialų mediciniškos priežiūros planą Kongrese, vadinamą King-Anderson biliumi (H. R. 4222). Šis bilius uždės mažą priverstiną mokesį, išskaitomą iš algų ir kitų uždarbių. Jis pakels socialinės apsaugos mokestį vienu procento ketvirtadaliu darbdaviams ir darbininkams ir lies pirmuosius 5.200 dolerius metinių uždarbių, vietoj 4.800 dolerių uždarbių. Dabartinis mokesčio dydis yra 31/8 %.

Šis socialinės apsaugos mokesčio padidėjimas reikš tik nežymų išskaitymą iš asmenų uždarbio už visus mokesčius (pav. mažiau negu 11/2% iš nevedusio asmens algos).

Šie mokesčiai padėtų užmokėti už tam tikrą virš 65 metų amžiaus asmenų medicinišką priežiūrą. Jie neapmokėtų daktarų sąskaitų, nors ir daugelis King-Anderson biliaus oponentų apšaukė jį kaip žingsniu į "socializuotą mediciną". Jis apmokėtų ligoninių ir seselių priežiūrą.

Socialinės apsaugos programa, kuri iššaukė panašią kontroversiją, kai buvo pasiūlyta prieš 30 metų, yra finansuojama išskaitant tam tikrą mokestį iš žmonių uždarbių. Dauguma amerikiečių turi socialinę apsaugą ir prezidentas Kennedy nori ją tik praplesti, įtraukiant į socialinės apsaugos programą specifinę sveikatos priežiūrą.

Pasipriešinimas prieš prezidento Kennedy užimtą poziciją yra labiausiai iš Amerikos Medicinos Draugijos pusės, o ne iš tautos gydytojų pusės. Draugija tiki, kad mediciniška priežiūra yra pirmiausia paties individo, ar jo šeimos, draugų vietinės bendruomenės, ar valstybės atsakomybė ir Federalinės valdžios atsakomybė tik kaip paskutinė išeitis. Vieši fondai individo priežiūrai, draugija sako, turėtų būti suorganizuoti tik įrodyto finansinio būtinumo atvejams.

Šiame punkte abi pusės susidūrė. Ar fondai mediciniškai priežiūrai senesniems žmonėms turėtų būti sutelkti iš priverstinių santaupų ir turėtų būti valdžios pagal įstatymą išlaisvinti, ar patys individai pagal savo galimybes turėtų mokėti už medicinišką priežiūrą su viešos pagalbos galimybe reikalui

esant. Prezidentas tiki, kad tauta turi bendrą prievolę padėti senesniems žmonėms atsilyginti už jų medicinišką priežiūrą, o Amerikos Medicinos Draugija (AMA) tiki, kad valdžia turėtų tik tada įsikišti, kai individo resursai yra nepakankami.

Prezidentas naudoja visokiausius galimus būdus gauti viešą pritarimą šiam jo manymu bendro intereso reikalui. Amerikos Medicinos Draugija viską daro, kad sutelktų pasipriešinimą prieš King-Anderson bilių. Šio ginčo išsprendimui Kongresas turės nutarti, kuri pusė yra daugiausia įtikinanti, ir tam tikra prasme patys žmonės padarys galutiną sprendimą.

American Council

PASTABA: Šioji byla buvo Kongreso atmesta didžiuma balsų. Prezidentas pažadėjo iš naujo pristatyti sekančiam Kongresui.

IN MEMORIAM

Prašome prisiminti maldose šias nares, kurias Dievas pasišaukė pas Savę:

Kp. 2 — A. † A. VERONICA BOTOWIC, gyv. 1423 S. 48th Ct., Cicero 50, Ill. Pasimirė gegužės 4 dieną.

Kp. 15 — A. † A. AGOTA STRAKAUSKIENĖ, gyv. 21 Sawtell Ave., Brockton, Mass. Pasimirė gegužės 21 d.

Kp. 49 — A. † A. MARIJONA RUMŠIENĖ, gyv. 3201 S. Lituanica Ave., Chicago 8, Ill.

Pastaba: Mirus Apšvietos skyriaus narei prašoma pranešti tiesiog Redaktorei.)

BE VĖJELIO KRINTA

*Ir mes nukrisim,
Kaip klevo gintarėliai
Be vėjelio krinta...
Palaidos mus žemelėje,
Kaip klevo lapelius žemelėje!
Sugers ir mus žemelė,
Kaip žalumą klevų
Sugėrė rudenys.
Negrišim jau mes atgalios,
Kaip nesugriš daugiau
Šių metų klevo lapai!
Tik grišime ant žemės
Mes savuos vaikuos.
Ir ainių ainiuos,
Kaip ir pavasaris
Naujuos, žaliuose želmenuos...*

1960. XI. 7.

Barbora Švedaitė

ŽINUTĖS

• Pittson, Pa. sąjungietės kartu su visais šv. Kazimiero parapijos nariais iškilmingai minėjo kun. J. KASAKAIČIO 50 metų klebonavimo sukaktį. Jis kunigu buvo išvestas 1905 m. birželio 15 d. o po septynerių metų, 1912 m. geg. 16 d., pradėjo eiti klebono pareigas Pittstone. Bažnyčioje pamokslą pasakė kun. J. Vaškas, MIC. Į jubiliejaus iškilmės atvyko iš Washington, D. C. Lietuvos atstovas J. Kajeckas. Kun. J. Kasakaitis yra gimęs 1879 m. rugpiūčio 6 d. Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė apdovanojo jį už nuopelnus Lietuvai Gedimino ordenu. Pittstone gyvuoja ir veikia dvi kuopos — 19-toji ir 25-ta. Sveikiname!

• Los Angeles šv. Kazimiero parapijos nariai gražiai paminėjo savo klebono kun. Jono Kučingio 25 metų kunigystės sukaktį. Birž. mėn. 17 d. kun. Kučingis atnašavo iškilmingas šv. Mišias. J. E. vyskupas V. Brizgys per jubiliejinės šv. Mišias pasakė pamokslą. Šioje parapijoje veikia aktyvi 74-ta kp. Ilgiausių metų!

• Centro II Vicepirm. MARCELĖ WATKINS atostogauja Cape Cod pas dukrelę GENOVAITĖ KANEB ir jos šeimą jų puošnioj vasarvietėj. Abi siūnčia sveikinius.

• RYTĖ SPRINGYTĖ laimėjusi pirmą premiją Mot. Sąjungos rašybos konkurse 1960 m. laimėjo \$1000 Vira-Heinz stipendiją. Ši stipendija, kuri kasmet tik vienai gambiausiai studentei skiriama, atiteko šiai Pittsburgho jaunai lietu-

vaitei. R. Spingytė dabartiniu metu randasi Europoje, kur ji aplanys 13 kraštų, o paskui studijuos Bonnos ir Hamburgo universitetuose germanistiką.

• Džiugu, kad po ligos sveiksta Michigan valstybės direktorė ONA VALATKA (54-tos kp. narė).

ATSIŪSTA PAMINĖTI

ELEMENTORIUS "E"

išmokys vaikus lengviausiai

skaityti

Elementorių paruošė žinomas pedagogas Ignas Malėnas pačiu naujausiu metodu. Išmokti skaityti reikia tik pusės laiko, negu kitais metodais. Tik duok elementorių, ir paskaityk pirmą jo skiemenį. Toliau vaikai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius ruoštas 25 metus. Gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Yra 112 psl. Išleido Ateitis Brooklyne, N.Y. Spaudė saleziečių spaustuvė Italijoje, Kana 2,50 dol. Gaunama adresu: Ateitis, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y., ir pas platintojus. Įsigykite tuojau. Savo vaikučiams padarysite didelį džiaugsmą.

KUOPŲ IR APSKRIČIŲ VEIKLA

Naujos Narės — New Members

ISTOJO BIRŽ. MĖN. - JUNE

I Apšvietos Skyr.

Kp.

- 5 Julia Lukas
- Donna Snarskis
- 24 Anelė Katulienė
- Isabela Misiūnas
- 42 Monika Ivanauskienė
- 43 Josephine Vaicaitis

I \$150 Pomirt. Skyr.

54 Stella M. Hotra

CONNECTICUT

WATERBURY

Moterų Sąjungos 43-čios kuopos birželio mėn. susirinkime buvo nutarta nelaikyti susirinkimų liepos ir rugpiūčio mėnesiais. Vasaros metu narės daugumoj yra užsiėmusios savo reikalais, būtent atostogoms, gegužinėms, išvažiavimais ir mažai kas lankosi susirinkimuose.

Mary Fortier buvo išvykusi į Tampa, Florida, pas savo dukterį pasigerėti su nauja anuke ir tą pačią progą aplankė savo sūnų ir jo šeimą Georgia valstybėj.

Stephanía Sopranas praleido savaitę pas savo sūnėną p.p. Garbaskus, Hamden, Conn.

Pas Stephanía Dumšienė buvo atvykęs jos anūkas Al. Jonikas su

savo šeimyna aplankyti savo močiutę ir tėvelius p.p. Jonikus.

Mary Kazlauskas ir jos vyras Juozas minėjo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį liepos 4 dieną. Šventas Mišias atnašavo klebonas kun. E. Gradeckas 9 val. ryte Šv. Juozapo bažnyčioje. Puota įvyko jų namuose. Sveikiname p.p. Kazlauskus ir linkime sulaukti Aukšnio jubiliejaus.

Liepos 4 d. daug sąjungiečių buvo išvykusios į Marianapolį pas Tėvus Marijonus. Vienos pagelbėti su darbu, o kitos smagiai laiką praleisti.

UŽUOJAUTA

Reiškiamo užuojautą narei Mary Griffin mirus jos broliui A.†A. Cal. Laski. Lai jįsai ilsisi ramybėje, o likusiai šeimai lai Dievas suteikia kantrybės liūdėsio valandose.

KVIETIMAS

Dar karta kviečiame į gegužinę, kuri įvyks rugpiūčio 26 diena. Rengia apskričių organizacijos — Moterų Sąjunga, Darbininkų Sąjunga ir A.L.R.K. Susivienijimas. Vieta Lakewood Belleview parke, Waterbury, Conn.

Mary Shambaris

ILLINOIS

CHICAGO

NOTES FROM CHAPTER 46

...How time does fly for Chapter 46 — 9th Anniversary to be celebrated soon!

...Vice President Ann Ivins is off to Iron Mountain, Michigan — she sends her greetings and says that she is fishing and "getting them by the dozen" at Blue Lake, Wisc.

...Members of Chapter 46 will pour tea and coffee and serve refreshments at the next Chicago District meeting to be held Sunday, September 9th, 2 p.m. at the Lithuanian Youth Center.

...Best wishes to Chapter pres. Eva Lukas and Cecelia Poska on their recent birthdays and to Vicky and Leos Leone on their wedding anniversary.

...Happy holidays to Juliana Rotsko, who is motoring to Washington.

Emily Struck, Sec.

* * *

Moterų Sąjungos 49-ta kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą birželio 16 d., vaišingos raštininkės ponios Rūdienės namuose. Užėjus vasaros karštom dienom nieko ypatingo nenutarta veikti. Kuopa apgailestavo netekus narės Marcijos Rumšienės, kuri šiomis dienomis mirė.

A.†a. M. Rumšienė per eilę metų buvo kuopos išdininkė, ir ji buvo viena iš organizatorių 49 kuopos. Narės reiškia užuojautą mirusios šeimai vyrui ir vaikams.

Taip pat mirtis pasišaukė ir trijų mūsų narių vyrus: L. Geštautienės, M. Kižienės ir O. Karalienės. Kuopa, pagal tradiciją (kaip visuomet taip ir dabar) aukavo šv. Mišias už jų vėles.

Narės nutarė turėti atostogas vasaros metu. Kitas susirinkimas įvyks spalio mėnesyje. Energinga pirm. p. J. Pukelienė uždarė susirinkimą, p. Rūdienė pavaišino dalyves kavute ir savo keptais pyragais su kitais skanumynais.

Koresp O. A.

CHAPTER 75

The June meeting was held in the home of Donna Zilis and Ur-

sula Rastenis with Bertha Lauren and her daughter Theresa as hostesses. Theresa just returned from a vacation trip that tired her out so she had to miss the meeting because of much needed rest.

This was an especially exhilarating meeting. The happy news from all corners overshadowed the fact this was the last meeting until the fall.

Fr. John Velutis, Spiritual Advisor, recited the Litany to the Sacred Heart and all members renewed their pladge to the Sacred Heart. Fr. John very beautifully ended the spiritual devotions by singing 'Panis Angelicus'.

Bertha Kokowski, Dance Chairman, distributed the long awaited dance tickets. It looks quite hopeful that the October 12th dance will be another great success. By the way, Bertha very coyly tried to forget she has a birthday this month. Here it is in print, Happy Birthday! Try and forget, if you can. We hear Jack Benny is 39, too!

Louise Downes, a new but very conscientious member, spread the word about Joseph Kennedy's School for Retarded Children. The members, as usual, responded with generous donations.

The perpetual buzzing around the refreshment table echoed all sorts of glad tidings. Fr. John was wished much happiness on his Name Day and congratulations on celebrating 35 years of priesthood. Amid gaily singing voices, Fr. John was presented with a gift.

Ann Dolik's daughter, Janice, was married June 9th at St. Christina's church to Tom Finn. Wedding reception was at Kilty's Res-

taurant. It was wonderful to see one of our ailing members, Pauline Kairis, back in the groove again. It'll be some time before Pauline will be completely well, but welcome back and we hope to see you more often. Pauline is going to be a grandmother come August.

Mary Ann Mineiko became a grandmother for the fourth time. A beautiful bouncy bundle of boy weighing in at 6 lbs. 5 oz.

After a major operation and long convalescence, Magdalena Janulis returned to our midst looking a sweet sixteen. Magdalena expressed her thanks for visits, gifts and prayers that helped her so much on her hard road to recovery.

Stanley and Ursula Rastenis will be leisurely spending their summer fishing at James Lake in Angola, Indiana. From there they will go on to Lakeside Villa in Beverly Shores, Indiana. The Rastenis', former proprietors of Lakeside Villa, return yearly to enjoy the hot, clean sands of the dunes. Emily Gudgailis will join them for at least a week of sunning and bathing.

Mary Logan has been missed at the last few meetings, due to a rare and delicate heart operation performed on her daughter. Now that the worst is over, and we hear that Helen is recovering very nicely, Mary finally has been able to talk about the weeks of anxiety before and after the operation. Hope to see you at the fall meeting!

Since everyone is talking, thinking and living vacation, this cor-

respondent will take one, too. Don't be surprised if you see me peeking around corners — I'll still be gathering news. Gee — that was a short-lived vacation!

P.S. Former correspondent Virginia Balnis drops a note wishing all a happy, holy and safe summer vacation.

Donna Zilis

MASSACHUSETTS

BROCKTON

MIRĖ GARBĖS PIRMININKĖ

Gegužės mėn. 21 dieną ir vėl mūsų Kuopos žydrioji vėliava apsidengė juodu gedulo šydu. Vėl paviliojo auką kapai. Mirė mūsų garbės pirmininkė Agota Liudžiūtė-Strakauskienė mūsų 15-os Moterų Sąjungos kuopos, dvasios vado prel. P. Strakausko mamytė.

Velionė mirė eidama 96-sius amžiaus metus. Gimė Lietuvoje Vilkiškių kaime, Sintautų parapijoje, Šakių apskrityje, pasiturinčių suvalkiečių ūkininkų šeimos.

Atvyko Amerikon 1890 metais gegužės mėn. 19 dieną. Apsigyveno Bostone ir tų pat metų birželyj ištėkėjo už, iš tos pat parapijos, ateivio Jono Strakausko. Buvo visuomeniška. Įsikūrus Moterų Sąjungos pirmoj kuopoj So. Bostone, ji buvo organizatorių tarpe ir sąjungoj išbuvo ligi savo mirties. Tai nepaprastų sugebėjimų moteris. Buvo veik visą laiką klebonijoje prie savo sūnaus klebono vi-rėja.

Mėgo knygas ir rankdarbi. Labai daug rankdarbių paliko atminimui 15-os kuopos rankdarbių parodoj. Jos rankų darbai pirmavo savo skaitlingumu ir švairiu skonin-

gu darbo atlikimu. Buvo šviesi asmenybė. Ją žinojo N. Anglijos lietuviai ir gausiai dalyvavo šermentyse iš įvairių vietovių. Iš Lovellio, So. Bostono ir kitur.

Palaidota gegužės 23 dieną po šv. Mišių šv. Benedikto kapinėse

Roxbury šalia savo vyro Jono ir sūnaus.

Sąjungietės aktyviai dalyvavo šermentyse, kalbėjo šv. rožančių, užprašė už vėlę šv. Mišias, palydėjo į kapus. O kuopos vėliava buvo iškabinta šermentų metu ir

A. † A. AGOTA STRAKAUSKIENE

per laidotuves bažnyčioje perjuos-
ta juodu šydu.

Ilsėkis ramybėje miela mūsų
garbės pirmininkė, o mes neužmir-
sim tavo gyvo pavyzdžio: — ką
pradėjai ištesėti kuo gimei tuo ir
pasilikti lyg mirties.

Kuopos narės reiškia užuojautą
savo Dvasios Vadui prel. P. Stra-
kauskui netekus mamytės ir linki
jam pačiam visiškai susveikti po
ligos, kuri netikėtai veik trims mė-
nesiams buvo nubloškusi prelatą li-
goninėn.

SERGA MŪSŲ KUOPOS SEKRETORĖ

Bronei Meižienei buvo padarya-
ta operacija Bostone. Prašome Die-
vulio, kad jai vėl sugrąžintų svei-
katą ir kad ji galėtų vėl pilna ener-
gijos stoti 15-os Kuopos darban.

SVEIKINAME

Mūsų kuopos narės Julijos Stan-
kienės dūkrele Dalią Mariją baigu-
sią šiemet kardinolo Spelmano
gimnaziją. Ji gavo 15-os kuopos
50-ies dol., vienkartinę stipendiją.
Rugsėjo mėn. 8 dieną įstoja į Saint
Joseph's Novitiate Framingham,
Mass., ir lankys ten St. Joseph's
College.

Nors mums gaila Dalytės, kad
pasirinko ne lietuvaikių vienuolyną,
bet kartu nežinome Dievo kelių.
Gal ir tarp svetimtaukių reikalinga
lietuviška širdis. Nežinome taip pat
kokią misiją jai Dievas skiria ten
atlikti, kad pasitarnautų lietuvių
kenčiančiai tautai.

Dalytė Stankutė, jos sesutė Al-
dytė ir broliukas Vytautukas daug
padėdavo 15-ai kuopai rengiant
vaidinimus, loterijas ir kita. Tai
tėvų Julijos ir Kazimiero Stankų
paskatinantis nuopelnas.

— *Barbora Bolmantienė* pirkė
namus. Linkime nuosavoj pasto-
gėj laimingai gyventi ir dar dau-
giau atsiduoti 15-os kuopos dar-
buotei.

— *15-os Kuopos pirmininkė*
Marija Čiužienė pasirūpino įteiki-
mu stipendijos D. M. Stankutei, o
dabar siuva žiurštus Nekalto Pra-
sidėjimo Seserų ir pranciškonų ge-
gužynių loterijoms.

*Sofija Stasaitienė, Elena Plo-
nienė*, 15-os Kuopos pirmininkė ir
kitos sąjungietės planuoja kaip
sėkmingiau pravesti kavines tų vie-
nuolynų gegužinėse.

— *Keleta kartų sirguliavo*. Mor-
ta Lankutienė buvusi kuopos pir-
mininkė. Dabar vėl sveika ir dirba
savo puikiasias lėles.

— *Gerus darbus bedirbant* 15-os
kuopos išdas visiškai ištuštėjo. Li-
ko tik du dol. ir centai. Taigi vi-
sos sąjungietės po vasaros atosto-
gų ruošiasi ką nors gražaus su-
ruošti Seselių namų statybai šv.
Kazimiero parapijos Brocktone
naudai ir savo izdo naudai, ką
nors, kiek vėliau.

K. Keblinskiene

WORCESTER

IŠ 5-TOS KUOPOS

Motinos Diena tai kaip ir už-
baigtuvės žiemos sezono veiklos.
Bažnytine dalis — šv. Mišių auka,
bendra eiseną (kurion įsijungia ir
Vyčiai) priimti šv. Komuniją, gė-
lėmis išpuošti altoriai, pritaikintas
pamokslas, visa tai sudaro gražų
įspūdingą ir sėkmingą Motinos
Dienos minėjimą.

Kitokis vaizdas gaunasi, kuo-
met einama prie tolimesnio tos die-
nos programos. Kuopos pirm. M.
Watkins ir valdyba daug rūpesčio

ir triūso įdėjo atkvieisti pirman pasirodimui čionais šv. Antano gimnazijos studentų chorą iš tolimojo Kennebunkport, Maine.

Choristai gerai pasiruošę puikiai išpildė keliolika dainų. Gražiai pavyko ir deklamacijos išpildytos studentų ir vietinio talento. Turiningą kalbą pasakė tėvas Prakas, O.F.M. Publika šiltai ir nuširdžiai priėmė programo dalyvius tik gaila, kad taip mažai tos publikos buvo ir tai vyresniojo amžiaus. Tas dar karta įrodo, kad praėjo laikai kuomet Motinos Dieenos parengimuose prigužėdavo pilna salė publikos.

Vakarienę choristams ir jų palydovams paruošė mūsų šaunios šeimininkės su savo pirmininke, nauja ir gabia nare p. Barb. Statkus. Ačiū kelių žmonių duosnumui, pinigiskai ir maistu, o ypač ponų Snarskių uolų pasidarbavimą toj srityje, visi finansų nedatekliai buvo išlyginti.

IR VĖL MIRTIS

Tik kelias dienas pasirgus, 25 d. gegužės mirė Magdalena (Vosi-liūtė) Pikteliene ilgametė 5-tos kuopos narė. Visų gerų darbų remėja, velionė priklausė bemaž visose šv. Kazimiero parapijos draugijose bet arčiausia prie širdies jai buvo Moterų Sąjunga.

Savo darbštumu organizacijose ir maloniu būdu buvo pavyzdžiu visiems. Į šermenės žmonės rinkosi gausiai suteikti paskutinį pagarbą tai kukliai asmenybei, ir kiek galinti, suraminti liūdinčią šeimą. Liko vyras, du sūnai ir trys dukterys. Viena iš jų, Marytė Puzariene, ilgą laiką yra buvusi kuopos protokolo raštininkė.

Velionė iškilmingai palaidota Notre Dame Kapuose į kurias palydėjo netik oficiale 5-tos kuopos atstovybė, bet ir šiaip gausus būrys sąjungiečių ir vietinių žmonių.

Ilsėkisi ramybėj, miela Magdute.

ATOSTOGOS

Birželio mėn., susirinkime nutarta atostogauti per vasaros karščius, o susirinkti rugsėjo (Sept.) 6 d. Išklaustytas raportas iš atsi-buvusio "rummage sale", kurį sėkmingai pravedė Leonė Carberry ir Joana Sepavič su savo talkininkėms. Padėkota joms ir visoms prisidėjusioms už gražią darbuotę. Kad ir atostogos, valdyba tariasi praveisti dar pora pramogų. Apie tai bus vėliau pranešta.

Sulig finansų rašt. pranešimo, nuo pereito susirinkimo įsirašė į Apdraudos skyrių Barbara Statkus ir Anna Buckley, o į Apšvietos skyrių Donna Snarskis ir Julia Lukas. Sveikiname!

Pranešta, kad randasi šios ligonės: Ona Sidabrienė ir jos sesutė Magd. Urmonienė, Ona Ivaškienė, Jieva Donalienė ir Angela Mačiuliukė. Pirmininkė prašo visų kurios gali, aplankyti ne tik minėtas ilgones, bet ir tas, kurios jau dėl amžiaus, ar kitų negaliavimų retai tegali išeiti iš namų.

Kun. J. Bakanui atkalbėjus maldą susirinkimas baigtas ir visos pakviestos prie vaišių stalo.

* * *

Birželio 10 d. kuopos pirm. W. Watkins namuose susirinko kuopos valdyba patikrinti knygas ir peržvelgti kuopos veiklą. Bet kur tu čia ilgai prisieisi prie rimtų ir švarių pasitarimų, kuomet žavi die-

na, puiki aplinkuma ir svetingi šeimnininkai vilioja prie stalo apkrauto visokiais gardumynais!

Marcele Watkins pasižymi ne vien kaip šauni šeimnininke, bet ir ypatingu taktu sugebanti sutraukti į kuopos veikimą senesnes ir naujasias ateives ir čia gimusias. Visa širdimi pamilusi Moterų Sąjungą joje darbuojasi nenuilstamai nuo pat organizacijos įsikūrimo.

LAIMEJO TROFIJĄ

Sveikiname savo narę p. Garsienę ir jos vyrą Vladą su sūnaus Šarūno laimėjimus sporto srityje. Šioims dienomis Šarūnas laimėjo "Stoddard Memorial Trophy" atžyminti jį kaip šio miesto mokyklų pirmaujanti futbolininką. Varžybos dėl tos trofijos esti smarkios, tačiau laimėtojo vardas iki momento paskelbimo yra griežtai laikoma paslaptis. Todėl, tai didelė staigmena buvo Šarūnui ir jo tėveliams kuomet jo vardas buvo iššauktas ir tarp kitko, pažymėta, kad trofiją laimi pirmas ne Amerikoj gimęs jaunuolis.

Rūtvilė

MICHIGAN

GRAND RAPIDS

Moterų Sąjungos 42-ra Kuopa pagerbė motinas Motinų Diena užprašydamas šv. Mišias už gyvas ir mirusias nares ir priiđamos šv. Komuniją. Po Mišių buvo pusryčiai, kuriuos suruošė mūsų energingos narės. Pusryčių pirm. Veronika Kamsickienė ir padėjėjas A. Prince, Mary Paura, A. Puplis, B. Malokaitienė. Gražus skaičius narių lankėsi mišiose ir pusryčiuose. Mūsų gerb. pirm. Ona Kareckienė

nuoširdžiai dėkoja visoms už atsilankymą. Vėliau tą dieną buvo surengta programa pagerbimui motinoms, kuriai vadovavo mūsų energinga narė Podžiūnienė ir kitos narės. Programa išpildė sąjungiečių jaunos dukrelės, tik gaila, kad dauguma negalėjo atsilankyti ant parengimo, nes dauguma buvo užimtos savo reikalais. Pirm. Ona Kareckienė dėkoja visoms iš širdies už jų darbuotę.

Koresp. Amelia Birgelaitis

SVEIKINIMAS

Moterų Sąjungos 42-ros kuopos narės sveikina linkėdamos ilgiausių metų ir daug Dievo palaimos primicijantui kunigui Alvin Woalke, kuris buvo išventintas birželio 2 d. 1962 m. šv. Andriejaus Katedroj. Savo pirmas Mišias laikė šv. Petro ir Povilo bažnyčioj, Grand Rapids, Michigan.

42-ros Kp. Narės.

DETROIT

1962 m. kovo 18 dieną, buvo sutverta nauja Lietuvių Katalikių Moterų 72 Kuopa, šv. Petro lietuvių parapijoje.

Ačiū labai Centro pirmininkei Elz. Paurazas už jos nuolatinę pagelbą. Širdingai ačiū mūsų kleb. kun. W. Stanevičiui ir kun. V. Kriškščiunevičiui už jų pritarimą ir leidimą įsteigti šią kuopą.

Pirmame susirinkime buvo tik tai 11 narių, o dabar jau turime 25. Ir dar prašome, kad daugiau prisirašytų prie šios naujos kuopos.

Balandžio 18 d. turėjome kepiinių išpardavimą, tuojaus po vakarinių pamaldų. Visus kepinius pasisekė greitai išparduoti ir davė gražaus pelno sąjungai ir parapijai. Sąjungietės yra geros kepėjos,

moka skaniai ir gražiai pagaminti.

Tomis pačiomis dienomis (3 vakarus) prieš vakarines pamaldas, prisidėjom prie religinių dalykėlių išpardavimo.

Labai gražiai paminėta ir Motinos Diena. Buvo užprašytos šv. Mišios ir visos narės ėjo prie šv. Komunijos. Kun. V. Krikščiunevičius atlaikė šv. mišias ir pasakė gražų pamokslą tos dienos proga. Po iškilmingų šv. mišių, buvo balsiai sukalbėta "Sveika Karaliene".

Birželio 6 dieną turėjom kortų ir kauliukų lošimą ir gautas pelnas pasidalintas su šv. Petro parapija.

Birželio mėn. buvo susirinkimas ir išrinkta valdyba:

Elena Mallen — pirmininkė, Elena Radas — vicepirm., Teresė Vaitkunas — rašt. Adelė Wilchesky — išdin., Margaret Dubitsky — fin. išdin., Ona Ramanauskas — tvarkdarė.

Nuoširdžiai ačiū mūsų sesėms 54 kuopos, Dievo Apvaizdos parapijos, už jų gražius linkėjimus.

Br. Vaitkūnas

NEW YORK

BROOKLYN

Katalikių Moterų Sąjungos 24 kuopa (Angelų Karalienės par.) š. m. gegužės mėn 3 d. suruošė Motinos dienos minėjimą.

9 val. ryto Angelų Karalienės par. bažnyčioje buvo užprašytos šv. mišios už mirusios motinos čia, Lietuvoje ir Sibire ir jų intencija visos narės priėmė šv. Komuniją.

5 val. p. p., tos pačios par. salėje, įvyko minėjimas su tai dienai pritaikyta paskaita ir menine dailimi.

Krupščiai paruošta "Kenčianti ir kovojanti lietuvė motina istori-

jos bėgyje" skaitė dr. Elena Baltušaitienė.

Muz. M. Liuberskiui skambinant "Ave Maria", susikaupimo minute buvo prisiminta mirusios motinos.

Meninėje dalyje, muz. M. Liuberskiui akompanuojant, su giliu įsijautimu solistė A. Kizienė padainavo "Našlaitės rauda", iš komp. M. Petrausko vestuvių ir "Dukružėlė" muz. Sarpaliaus. Šios jautriai sudainuotos dainos nevienam minėjimo dalyviui, prisiminus savausias mamytės, išspaudė gaudžią ašarą.

Mažieji puikiai pasirodė su deklamacijomis, Asta Pranskevičiūtė padeklamavo St. Santvaro eileraštį "Sūnaus Kova", Jūratė Balsytė — "Laiškas Mamytei Lietuvoje".

Aušra Krekždytė ir Petras Vainius paskaitė ištrauką iš "Ateities" žurnalo "Nebaigta aritmetika".

Rimutis Ignatis labai puikiai padeklamavo eileraštį, taip kad šio straipsnelio korespondente buvo taip įsigilinsi, kad net nesuspėjo užsirašyti kas buvo deklamuota."

E. V.

Sergančios narės

Narės prašomos, kur galima aplankyti mielas nares arba kitu būdu suteikti pagūdą:

Kp.

5 Monika Bulvydienė

Julia Mack

17 Anna Dzikas

37 Antanina Lukasevičienė

54 Mary Walls

55 Sofija Sakalienė

69 Agota Kasperienė

Pav. Victoria Bužinskienė

(Pastaba: Sergančiųjų Apšviestos skyriaus narių vardus pasiųskite tiesiog Redaktorei.)

KAS SĄJUNGIEČIŲ BUVO VEIKIAMA 1931 METAIS

Ekskursija atidėta

Moteryų Sąjungos ekskursija Lietuvon, kuri turėjo išplaukti balandžio 26 d., tapo atšaukta. Pasirodė, kad mažai pačių sąjungiečių užsiregistravo. Taipgi, ekskursija ruošta peranksti.. Nemaža šeimynų savo laiškuose aiškino, kad norėjo vykti kartu, bet nenorėjo vaikų ištraukti iš mokyklų be kvotimų ir kol nebus paleisti atostogoms. Svarbiausia, tai tų laikų nedarbas, didelė biznio depresija.

Našlaičių globa

Apart kitų gražių darbų, Clevelando 26 kp. sudarė Našlaičių Fondą, kuriuo buvo galima aprūpinti našlaičius bei suvargusias šeimynas. Paskirta komisija nužiūrėtiems nupirko anglių, avalynės, drabužių, maisto ir kelioms šeimoms apmokėta už knygas vaikučiams ir t. t.

Clevelandietės taipgi ruošėsi priimti būsimą M. S. seimą. Seimo rengimo komisijos pirm. išrinkta Ona Mihaličienė.

Namų ūkis

Ši dalis paskirta šeiminkėms tinkamais receptais ir patarimais. Galima sekantį pamėginti ir šiuose 1962 metuose:

Vaisių desertas

Paimti du puoduku piaustyto rabarbaro (rhubarb), labai mažai vandens ir šutinti iki suminkštės, pridėti cukraus sulig skonio. Pridėti puoduką piaustyto ananasų (pineapple), 2 piaustyto bananu, piaustyto apelsiną (orange) ir puoduką vyšnių (cherries). Gerai atšaldžius duoti į stalą stikluose.

Nauja kuopa

E. Rasimaitės pasidarbavimu Athol, Mass. sutverta nauja kuopa. Persikėlus iš Manchesterio ir neradusi M. S. kuopos, pasikvietė Worcesterietes į pagalbą. Į šaukiamą susirinkimą atvyko T. Mažeikienė ir O. Sidabrienė. Atsilankė klebonas gerb. kun. Juraitis, kuris gražiai paikalbėjo, išaiškindamas reikalą turėti savo tarpe kuopą, ne vien pašalpos ir pomirtinės atžvilgiais, bet ir dėl didesnio veikimo. Kuopa tapo sutverta ir išrinkta valdyba, kurion įėjo pirm. E. Rasimaitė, rašt. p. Jasaitienė, buvusi Hartfordo kuopos narė.

Paskaitos

Mot. Sąjungos 16-tos kuopos (Lawrence, Mass.) narės nutarė kas savaitę ruošti paskaitas įvairiomis temomis, kurias laikys kun. (dabar prel.) F. Juras. Pirmajai paskaitai duota tema "Jaunimo auklėjimas

LITHUANIA

An Independent Nation's Achievements

Part 7

It may be asserted without fear of instructed contradiction that during little more than two decades of independent life the resuscitated Lithuanian State made great progress in almost every sphere of constructive activity, and in doing so overcame difficulties which at first sight might have appeared well nigh insuperable... It may therefore be emphatically stated that this record of achievement all along the line affords the most conclusive proof of wise statesmanship in key positions which, despite occasional domestic dissensions, succeeded in largely eradicating the survivals of deliberate Muskovite obscurantism bent on retarding national advancement. Thanks to these indefatigable efforts, almost independently of external aid, Lithuania speedily emerged from the slough into which earlier Russian misrule had plunged her, and was already beginning to garner the fruits of enlightened policy in the cultural and economic spheres when the second World War again involved her in universal catastrophe.

Lack of space will not permit exhaustive enumeration of the successive steps and measures responsible for what was thus accomplished. It should, however, be mentioned that the introduction of agrarian reform soon after the recovery of independence converted Lithuania from a country of great landowners into one of smallholders, hardworking farmers directly

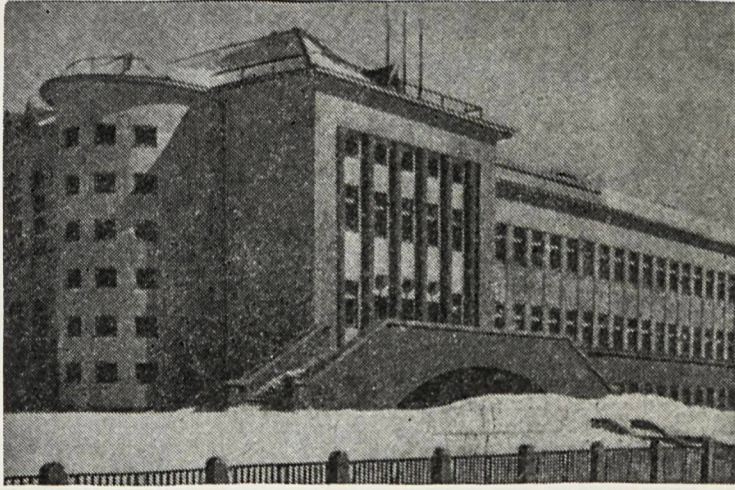
interested in the national well-being.

The Government promoted the transition from grain culture to stockbreeding and dairy-farming, based upon large-scale cooperatives whose initiative and enterprise stimulated the expansion of foreign trade. Thus production was steadily increasing; a stable currency had been introduced and maintained with a central Emission Bank (the Bank of Lithuania); the State Budgets were uniformly balanced.

Hand in hand with these basic changes in the country's national economy signal advances were also made in the sphere of social services which were virtually non-existent under former Russian rule. Measures concerning the care of children, the sick, accidental injury, unemployment and destitution, national health and sanitation were rapidly developed. The progress of the country was such that the general standard of well-being steadily rose. In short, during twenty years of free and independent life the country succeeded, not only in clearing away the debris of the 1914-1920 wars, but also in elevating itself to an incomparably higher level in every respect than when it was under alien domination.

Cultural Progress

Very much the same progressive spirit and enthusiasm were manifested in the sphere of culture,

High-School at Šančiai

sedulously fostered and encouraged by successive governments.

The spread of education, deliberately impeded by the former reactionary Russian regime, was rapid. Elementary education, with classes in agricultural science, became compulsory. There were approximately 2,560 elementary schools annually attended by about 292,000 pupils. There were also special agricultural schools, private and Government. The first university in Lithuania was founded in Vilnius as far back as 1579. The Kaunas University, established after World War I, was attended by over 4,000 students.

There was a flourishing State Opera and Drama, an art school and a conservatory of music at Kaunas, and annual song festivals upon an immense scale attracted a vast concourse of listeners, not a few beyond the national boundaries.

And withal, the national leaders

never lost sight of the wisdom of the adage, *mens sana in corpore sano*. The central administration included a Chamber of Physical Culture, and some years before World War II, a sumptuous institute of physical culture, affording facilities for most modern sports and games, was erected upon a picturesque site in the Kaunas suburbs. Ambitious schemes of reconstruction designed to eradicate the vestiges of havoc wrought by the war of 1914-1918 had already accomplished wonders in the realm of social amenities. Thus the provisional capital Kaunas, which under earlier Russian rule had been little better than a drab and colorless garrison town, was transformed into an attractive administrative center boasting numerous modern buildings which would have done credit to a city many times larger.

Next month: Music And The Arts.

SECOND PART IN A SERIES ON A
CODE FOR PARENTS OF TEEN AGERS

DATING

PRINCIPLES:

Steady company-keeping is the normal preparation for marriage. By its very nature, steady dating leads to strong physical and psychological attraction, and to ever-increasing desires for the complete physical union which is lawful only in marriage. It follows therefore, that steady dating is morally justified only when there is the possibility of a prudent marriage in the reasonable future.

TEEN CORNER

By "steady-dating" is understood:

- a. Frequent (once-a-week or oftener) and exclusive dating of the same boy and girl.
- b. Promises to each other that they will date no one else.
- c. Acceptance on the part of their friends that they are to be

Scholarship Award Winners Named

The members of our Scholarship Committee have read and studied all the applications received for this year's award and, after conscientious and careful scrutiny, have made their decisions.

The votes are in — and here are the winners: MARY CONSTANCE PAULUKONIS, 32 Arthur St., Worcester, Mass. and JOHN MOCKAITIS, 106 East 12th St., Georgetown, Ill.

You'll be able to "meet" our winners and learn more about them in next month's issue of MOTERJ DIRVA.

The committee members expressed their deep regret that it wasn't possible to award every applicant as each came highly recommended. It wasn't an easy task to make the final decision, however, we hope they will try again next year.

My sincere thanks to the Scholarship Committee for the thought and judgment exercised. Comprising this year's committee are Marijona Jokubaitė (Ch. 33 — New Haven, Conn.), Mrs. Lee Carberry (Ch. 5 — Worcester, Mass.), Mrs. Barbara Chinikas (Ch. 2 — Cicero, Ill.) and Mrs. Donna Kamm (Ch. 49 — Chicago, Ill.)

DALE MURRAY, *Chairman*
Scholarship Committee
(Ch. 46 — Chicago, Ill.)

dated by no one else.

Tragic consequences to which steady dating can and often does lead are:

- a. *Intimacies*, forbidden outside of marriage, to which the growing physical attraction easily leads.
- b. *Premature and immature marriages* due to the unwillingness of the persons to wait until a prudent marriage is possible.

In view of this, steady dating may not be taken up simply as a form of recreation and amusement.

Parents have the obligation to provide adequate education in matters of sex, especially in its purpose and morality, and to promote wholesome opportunities for group activities among young teen agers, in order to remove, as far as possible, the above-named dangers.

On the subject of dating, BOTH adults and teens cooperating to form a definite code, agreed:

1. Steady dating limits choice of friends, and is morally dangerous.
2. Steady dating will not be permitted to high school students, with the possible exception of Seniors. In the case of Seniors, steady dating will be permitted by parents only when they and the teen agers are willing to think of marriage as possible and prudent within a short time after high school graduation.
3. Single dates are discouraged for Freshmen and Sophomores. Group activities are recommended for all, even for Juniors and Seniors.
4. Young people should be instructed at an early age that steady dating is related to a possible and prudent marriage. Moreover, they should not be thrust into activities that promote steady dating before it is proper.

Next month: Diversion — Recreation and Social Activities.

JUNEY

AUGUST IS SANDWICH TIME —

time to free Mom from kitchen duties and let her join in summer fun. Sandwich meals promise both good eating and leisure time. The Beefeater Sandwich offers proof. Mix $\frac{1}{2}$ cup mayonnaise and 2 teaspoons prepared horseradish. Split 6 enriched French rolls and spread bottom halves with mayonnaise. For 6 sandwiches, you will need 12 slices corned beef, lettuce leaves, 12 thin slices tomato,

12 slices roast beef and 12 thin onion slices. Now build each sandwich by placing 2 slices corned beef on the bottom half of each roll. Cover with lettuce, 2 tomato slices, 2 slices roast beef and 2 slices onion. Spread cut surface of roll tops with butter or margarine and cover onion slices to close sandwiches. Makes 6 Beefeater Sandwiches.

Two Thousand Years Of Mental Illness

ANTONIA M. WACKELL,
Worcester, Mass.

Part 2

Such unkind terms — and who has never heard or been guilty of using them?—as “nuts”—“bats in the belfry”—“screws loose,” are wisely being discontinued as the public learns that the severely neurotic or psychotic patient is just as ill as the patient who suffers from some organic disorder. The American public now knows that mental disease is a matter for medical treatment, just as is pneumonia, tuberculosis or any other serious disease.

Have we ever noticed how many old asylums were centrally located in a city or town? They were built either a few miles or many miles away, and almost forgotten as were those who existed within their walls. And what did we picture the insane asylum to be? A comfortable country estate? If we ever gave it a thought, the insane asylums of the past were cold, ugly, dirty, dreary places. Neither could our imaginations imagine the overcrowded conditions, the locked doors, or the faces pressed hard against the barred windows. Neither could we hear the screams, the curses, or the babblings mingling with prayers. Nor could we suspect the cruelties and the corruption.

Cruelties and corruption actually existed when superintendents were politically appointed. But changes rapidly presented themselves when those political appointees were replaced by qualified competent doc-

tors to run these institutions.... now called mental hospitals, housing patients of all ages, occupations, professions, faiths, nationalities and as many colors of the skin as we see in this world about us.

But after two thousand years of ignorance we are learning. We are beginning to accept the mental question, its problems with less fear now. The American public “for the first time in the history of mental illness has become sophisticated enough to discuss mental illness.” It is learning about the important work accomplished in the state institutions; the medical achievements in the cure of the mentally ill, the care involved in providing comfort for the patients, and the new psychiatric drugs that have changed the inside of the mental hospital from bedlam to quiet, for many — the institution is their home until they die. Everything possible is being done to help the ill regain their mental health so that they may have a more normal life to look forward to.

It is interesting to note that one-half of the hospital beds in the United States are occupied by mental patients. Nearly 18 million need treatment and one of every 12 Americans will spend part of his life in a mental hospital. This does not mean that mental disorders are more prevalent than physical illnesses, but that mental

LIT. BIBLIOGR.
TARNYBOS
DOVANA

LITH. BIBLIOGRAPHY SERVICE
1132 WALNUT ST.
DANVILLE, ILL.

Moterų Dirva
205 Luelde Street
South Bend 14, Ind.
Return requested

disease is generally more difficult to cure and therefore requires hospitalization for a longer period of time. Compared to other mental hospitals world-wise, the 207 hospitals in the United States are the finest in the world, but they still lack necessary equipment and money. The wards are still overcrowded; the aged chronics are still there by the thousands; the hospital staffs are short on doctors, nurses, therapists and attendants. The expense of new and expanded facilities to remedy this situation is tremendous. But if new equipment were provided, psychiatrists, psychologists and other staff personnel would still be lacking.

The new tranquillizing drugs enable an institution to discharge patients into the community faster than ever before, but the "rise in admission is attributed to two factors: 1) Mental illness is now detected earlier, and the patients are seeking help before it is too late. 2) Tension arising from complex, competitive rush of modern-day living, the 'rat-race', sometimes lead to mental breakdown." And Marijuana, the modern "Assassin of Youth" sends many young people to the mental hospitals.

How much the drugs have actually accomplished is not exactly known, but there is a general feeling among the doctors, scientists, experts and authorities, that the

drugs have at least changed the atmosphere in the mental hospital. In the past, doors were never left unlocked, now with the patient's moods kept under control by these drugs, doors in some wards are left unlocked and patients are free to stroll into the yard, sun themselves, sit with others and make friends — all of which contributes to a more normal life, although certain patients must still be confined for their own and society's protection. The institutions no longer appear like prisons since bars have been removed from the windows.

For several years therapy classes have been conducted by doctors and psychologists and considerable progress has been made. These are discussion groups to encourage patients gathered there to discuss their grievances, patient-problems or whatever is on their minds. A patient who had not once spoken in the 15 years she was an inmate of a hospital, was still silent at the first session she attended, but during the second class she became articulate and contributed to the discussions. Another patient who was never permitted to leave the hospital, in the same number of years she was there, is now at home. Tranquillizing drugs may have helped them tremendously.

(To be continued)